

1

İkinci misalde kışlaya giren vahşi
adam, askerlerin düzenli
hareketlerini nasıl yanlış
açıklamaktadır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 1

Kumandanın emrini ve devlet düzenini anlayamadığı için, askerlerin aralarında maddî bağlar varmış gibi hayal etmektedir.

2

Bu adamın camide gördüğü toplu ibadeti yanlış yorumlamasının temel sebebi nedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 2

Manevî emirleri ve dinin yönlendirici hükümlerini kavrayamadığından, cemaatin dıştan bir zorlayıcı araçla hareket ettiğini sanmaktadır.

3

Kışla ile cami örneklerinde ortak olarak eleştirilen düşünme hatası nedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 3

Görülen düzenin arkasındaki
manevî idareyi inkâr edip, onun
yerine maddî ve hayalî
açıklamalar uydurmaktır.

4

Misaldeki vahşı kişinin tavrı,
kâinata tabiat fikriyle bakan
inkârcıya nasıl benzetilmektedir?

11sınıf tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 4

O inkârcı da evrendeki düzeni
kuran İlâhî hikmeti görmeyip,
yalnızca isimden ibaret olan
kanunları gerçek ve bağımsız bir
güc sanmaktadır.

5

Parçada “kanunların maddî bir varlık gibi düşünülmesi” neden yanlış görülmektedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 5

Çünkü bu kanunlar kendi başına yapan, yaratan ve güç kullanan varlıklar değil; bilgiye ve emre bağlı manevî ölçülerdir.

6

Metne göre “tabiat” denilen şeyin yaratıcı sayılması niçin akla aykırıdır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 6

Çünkü tabiat, olsa olsa yaratılmış düzenin bir adı veya bir özeti olabilir; asıl fail ve kudret sahibi olamaz.

7

Parçada kuvvet hakkında nasıl bir düzeltme yapılmaktadır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 7

Kuvvetin bağımsız bir kudret sahibi değil, ilâhî kudretin bir yansıması olduğu belirtilmektedir.

8

Son bölümde tabiat için art arda
verilen karşılaştırmaların amacı
nedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 8

Tabiatın en fazla eser, düzen, kural veya perde olabileceğini; fakat bunları koyan ve yaratan makam olamayacağını açıkça göstermektedir.

9

“Bir sanat olabilir, sanatkâr
olamaz” düşüncesi neyi anlatır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 9

Ortaya çıkan düzenin kendisinin, o düzeni kuran asıl faili temsil edemeyeceğini anlatır.

10

Bu pasajın ana fikrini kısa olarak yazınız.

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 10

Kâinattaki nizamı tabiata vermek büyük bir yanıştır; gerçek yaratma ve idare ancak Allah'ın kudretiyledir.

11

İkinci misalde ilk olarak hangi mekân anlatılmakta ve orada ne gözlemlenmektedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 11

Büyük bir askerî alan anlatılmakta;
orada ordunun birlikte, tam bir
düzen içinde hareket ettiği
görölmektedir.

12

Bir tek askerin hareketiyle daha büyük birliklerin de hareket etmesi, vahşı adama neyi düşündürmektedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 12

Emir-komuta düzenini
anlayamadığı için, askerlerin
görünmez ama maddî bağlarla
birbirine tutturulduğunu
zannetmektedir.

13

Misalde Ayasofya benzeri büyük caminin seçilmesi, anlatıma nasıl bir katkı sağlar?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 13

Kalabalık bir cemaatin aynı anda uyum içinde ibadet etmesini göstererek, düzenin güçlü ve açık bir örneğini verir.

14

Cemaatin aynı sesle hareket etmesi, metne göre gerçekte neye dayanmaktadır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 14

Dini emirlerin ve manevî kuralların insanları aynı ibadet düzeninde birleştirmesine dayanmaktadır.

15

Vahşı adamın camideki cemaati
maddî bağlarla hareket ediyor
sanması nasıl
değerlendirilmektedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 15

Son derece gülünç, kaba ve gerçeklikten kopuk bir kuruntu olarak değerlendirilmektedir.

16

Bu iki örnekten sonra kâinat nasıl
tasvir edilmektedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 16

Âlem büyük bir kışla, kâinat da ilâhî kulluğun sergilendiği düzenli bir mescit gibi gösterilmektedir.

17

İnkârcının yaptığı temel yanlışlık,
ilâhî kanunları nasıl algılamasında
ortaya çıkmaktadır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 17

Manevî ve ilmî mahiyette olan kuralları, dış dünyada kendi başına var olan maddeler gibi düşünmesinde ortaya çıkmaktadır.

18

Metne göre bu kanunlara yaratma görevi vermek neden kabul edilmez?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 18

Çünkü bunlar yalnızca ölçü ve düzen ifade eder; eşya meydana getirecek bağımsız güç ve iradeye sahip değildir.

19

Sonuç kısmında tabiatın “perde”
olarak nitelenmesi ne demektir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 19

Tabiatın asıl yapan değil,
yaratılıştaki düzeni gösteren ikincil
bir görünüm olduğunu ifade eder.

20

Parçada tabiata yüklenen rol ile
Allah'a ait olan rol arasındaki
temel fark nedir?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 20

Tabiat edilgen ve yaratılmıştır;
Allah ise yaratan, hükmeden ve
kudret sahibi olandır.

21

İkinci misaldeki vahşi adamın
kışladaki düzeni kavrayamaması
hangi eksiklikten
kaynaklanmaktadır?

11sınıf tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 21

Komutanın yönetimini ve üst otoritenin koyduğu kuralları anlayamamasından kaynaklanmaktadır.

22

“Hayalî ip” düşüncesi hangi
zihinsel yanlışı temsil eder?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 22

Sebebi yanlış yerde aramayı ve görünmeyen manevî bağı, maddî bir araçla açıklamaya kalkmayı temsil eder.

23

Cuma namazındaki cemaat düzeni, pasajda hangi gerçeği göstermek için kullanılmıştır?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 23

İnsanların ortak bir manevî emirle
düzenli şekilde hareket
edebildiğini göstermek için
kullanılmıştır.

24

Metne göre şariat ve manevî düsturlar maddî nesneler gibi düşünülebilir mi? Neden?

11sinif tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 24

Düşünülemez; çünkü onlar eşya gibi tutulup görülen maddeler değil, yol gösteren ilâhî hükümler ve anlamlardır.